

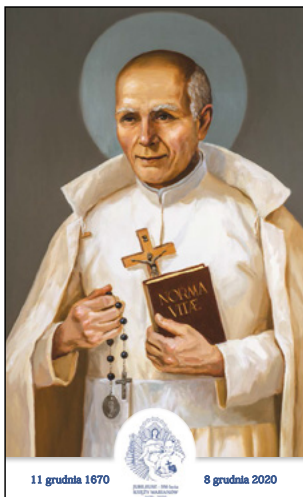
Oblatio św. ojca Stanisława Papczyńskiego i jego znaczenie

ks. Maciej Zachara MIC

Dnia 11 grudnia 1670 r. św. ojciec Stanisław Papczyński otrzymał oficjalne zwolnienie z Instytutu Szkół Pobożnych (pijarzy). Według prawa powinien więc być traktowany od tego momentu jako kapłan diecezjalny. Jednakże tego samego dnia w Kazimierzu pod Krakowem, w obecności wiceprowincjała polskiej prowincji pijarów, ojciec Stanisław dokonał aktu ofiarowania siebie Bogu i Maryi w Towarzystwie Księży Marianów Niepokalanego Poczęcia, które miał zamiar założyć. Akt ten przyjęło się tytułować łacińskim słowem *oblatio* (czyli *ofiarowanie*), używanym przez samego ojca Stanisława. W *Oblatio* św. Stanisław przyrzekał zachowanie czystości, posłuszeństwa i ubóstwa, wytrwanie do końca życia w Towarzystwie Księży Marianów oraz dostosowywanie swego sposobu życia do jego praw, ustaw i obrzędów. Wiceprowincjał pijarów o. Michał Kraus potwierdził *Oblatio* o. Stanisława słowami: „Niech Bóg umocni to, co zdziałał w tobie”.

Jakie znaczenie należy przypisać temu ofiarowaniu? Wśród samych marianów w XX w. długo utrzymywało się przekonanie, że był to ważny akt osobistej pobożności Założyciela Zgromadzenia, rodzaj wewnętrznego poświęcenia Bogu siebie oraz mającego powstać nowego zakonu. Nie był dostępny sam tekst *Oblatio*, który zaginął. Jedynie z innych źródeł wiadomo było, że o. Stanisław dokonał takiego aktu. Tekst *Oblatio*

został odnaleziony dopiero w 1962 r. i dwa lata później opublikowany w oryginale łacińskim. Opinia o znaczeniu *Oblatio* była już ugruntowana, toteż jego odnalezienie i publikacja przeszły początkowo bez echa. Ponadto intensywny czas posoborowych przemian, a potem beatyfikacja odnowiciela Zgromadzenia abpa Jerzego Matulewicza (pierwsza beatyfikacja marianina), nie skłaniały w ogóle do jakiegokolwiek pogłębionej refleksji nad początkami Zgromadzenia i duchowością Założyciela, poza wąskim kręgiem współpracowników zajmujących się historią i duchowością Zgromadzenia lub zaangażowanych w prowadzenie procesu beatyfikacyjnego o. Stanisława.

Sytuacja zaczęła zmieniać się dopiero w latach dwutysięcznych. W dyskusjach nad początkiem Zgromadzenia wyraźnie postawiono tezę, że dotychczasowa interpretacja *Oblatio* jest dalece niewystarczająca i należy je rozumieć nie jako akt osobistej pobożności ojca Stanisława, ale jako profesję rad ewangelicznych w nowym instytucie zakonnym. Tak też rozumiał dokonany przez siebie akt ofiarowania sam ojciec Stanisław Papczyński. Jak pisze w dziełku „Założenie Domu Skupienia”, jeszcze zanim otrzymał formalne zwolnienie ze ślubów zakonnych u pijarów, z Bożej inspiracji przyszła mu myśl, aby gdy tylko otrzyma to zwolnienie, natychmiast związał się innymi ślubami wobec Boga, co też uczynił poprzez ofiarowanie wypowiedziane publicznie.

Jeżeli *Oblatio* jest we właściwym sensie tego słowa profesją rad ewangelicznych ojca Stanisława Papczyńskiego, to datę 11 grudnia 1670 r. należy uważać za faktyczny początek Zgromadzenia Księży Marianów, mimo że w tamtym momencie ojciec Stanisław nie miał jeszcze kandydatów do zakładanej przez siebie nowej wspólnoty. Ostatnia kapituła generalna Zgromadzenia w 2017 r. przyjęła 11 grudnia jako rocznicę założenia mariańskiej wspólnoty. Dotąd jako datę założenia Zgromadzenia przyjmowano 24 października 1673 r., czyli dzień wydania zarządzeń powizytacyjnych dla pierwszej wspólnoty marianów w Puszczy Korabiewskiej przez biskupa Jacka Świąćckiego. Ale zarządzenia wydane przez księdza biskupa były nie tyle aktem założenia nowej wspólnoty, ile raczej pierwszą kościelną aprobatą dla wspólnoty już istniejącej. Przyjmowanie daty 24 października 1673 r. jako początku Zgromadzenia nie miało też za sobą jakiegokolwiek dłuższej tradycji, zostało to zaproponowane stosunkowo niedawno, w ramach obchodów 300-lecia Zgromadzenia, wyznaczonych na rok 1973. Nie ujmując bynajmniej znaczenia aktowi prawnemu bpa Świąćckiego, o wiele trafniejsze wydaje się jednak wiązanie początku Zgromadzenia z aktem zakonnej konsekracji świętego Ojca Założyciela.

Przy pisaniu artykułu wykorzystano publikacje ks. Franciszka Smagorowicza MIC: *Data powstania Zgromadzenia Księży Marianów*, „MIC Information” 4/2003, nr 41, s. 18-22; *Początek Zgromadzenia Marianów. Narodziny nowej tradycji*, „Studia Marianorum” 1 (2012), s. 369-391.